

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1928 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående undanröjande av vissa brister i vattenlagen.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 287, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Vahlstedt* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville snarast framlägga förslag till undanröjande av de brister i vattenlagen, som blivit framhållna i motiveringen till motionen.

I nämnda motivering har anförts följande:

Sedan en längre tid tillbaka har riksdagen anslagit betydande belopp för främjande av nybildning av s. k. egna hem. Det kan därför givetvis ej ha varit statsmakternas mening att genom lagar och förordningar på något sätt försvåra egnahemsbildningen. Ett sådant försvårande av egnahemsjordbrukens förnuftiga och ändamålsenliga skötsel och ordnande åstadkommes dock genom vissa bestämmelser i nuvarande författning samt i vissa fall genom frånvaron av bestämmelser.

För den egnahemsbyggare, vars område utgör en avstyckning av ett större jordområde, kräves oftast upptagande av rågångsdiken. Skulle emellertid det inträffa, att den ena jordägaren på grund av liknöjdhet, illvilja eller andra orsaker eller, såsom ofta är fallet, på grund av tvist om dikets storlek, icke vore villig medverka till rågångsdikes upptagande, så kan sådant upptagande icke komma till utförande utom genom laga syneförrättning. Men att nödgas tillgripa laga syneförrättning för upptagande av ett rågångsdike, vars uppgrävande endast kostar en bråkdel av syneförrättningskostnaden, det synes vara en så stor orimlighet, att den orsak, som framtvingat dess tillgripande, fortast möjligt bör avlägsnas.

De i det föregående berörda olägenheterna härröra huvudsakligen ur frånvaron av bestämmelser. I det närmast efterföljande skall jag beröra förhållanden, som ha sin orsak i befintliga bestämmelser, vilka upphäva gagnet av andra vattenlagens föreskrifter.

Liksom då det gäller egnahemsbildningen ha statsmakterna offrat betydande belopp för främjande av den svenska jordens dränering. Och en av de första åtgärderna, som den förståndige egnahemsbyggaren vidtager, är givetvis den, att han söker få sin jord täckdikad. Men inför planerna på täckdikning möter frågan, vart det vatten, som kommer från ovanför honom liggande mark, skall ledas. I vattenlagen 7 kap. 4 § andra stycket heter det: »Kan utan väsentligt ökad kostnad och svårighet för vattnets avlopp dike läggas i råskillnad, varde

det lagt där om endera grannen äskar det. I råskillnad tages halva diket av vardera grannens mark.»

De ovan citerade bestämmelserna äro dock värdelösa, därest, såsom jag förut har framhållit, grannen vägrar medverka till rågångsdikets upptagande. Vid sådant förhållande har den omnämnda lagen endast betydelse vid laga syneförrättning. Men även i de gynnsamma fall, då granne går med på rågångsdikes upptagande, har den, som för sin jords täckdikning behöver igenlägga de öppna dikena, icke rätt därtill. I lagens slutbestämmelser heter det nämligen, som följer: »Dike, som, då denna lag träder i kraft, finnes upptaget, skall underhållas av den, vilken dittills varit pliktig därtill, intill dess upptagande av nytt eller förändring av gammalt dike blivit väckt och med tillämpning av de i denna lag givna föreskrifter dikningsskyldigheten blivit annorledes bestämd. Försummas underhåll av äldre dike, vare lag som i 13 kap. 16 § sägs.» Där egnahemsbyggaren icke vill använda sig av laga syneförrättning, har han således, såsom förut något har berörts, icke rätt att igenlägga ett enda av de till grannens mark ledande dikena. Han kan följaktligen icke heller täckdika sin mark. Någon förbindelse tegarna emellan kan icke fås annat än genom särskilda broar. Den för en praktisk brukning nästan nödvändiga vändtegen kan icke anläggas vid grannens gräns. Vilken menlig inverkan alla de berörda olägenheterna ha för den i ett dylikt läge försatte jordbrukaren, det förstår åtminstone varje med jordbruk något förtrogen person.

Utskottet. Av vad motionären anført har utskottet icke blivit övertygat, att skäl föreligga att vidtaga ändringar i gällande vattenlagstiftning i de avseenden, som av honom beröras. Utskottet tillåter sig fördenskull hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 februari 1928.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman*, *von Sydow*, *Linder*, *Nothin**, *Österström*, greve *Spens*, *Thorberg** och *Frändén*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Kalmar, *Öberg*, *Magnusson* i Skövde*, *Johanson* i Hallagården*, *Holmström* i Stockholm, *Andersson* i Rasjön och *Hedvall**.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.